

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **ArcelorMittal Ostrava, a. s.**, se sídlem Vratimovská 689, Ostrava - Kunčice, zastoupeného Mgr. Ing. Ludvíkem Juříčkou, advokátem se sídlem nám. Svobody 20, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, zastoupenému JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Nám. 14. října 3, Praha 5, o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, o kasační stížnosti společnosti **EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a. s.**, se sídlem Štramberská 2871/47, Ostrava - Hulváky, zastoupené Mgr. Ing. Petrem Severou, advokátem se sídlem (WEIL, GOTSHAL & MANGES v. o. s.) Křižovnické nám. 1/193, Praha 1, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2007, čj. 5 Ca 277/2007 - 48,

t a k t o :

Věc se postupuje rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě domáhal ochrany před nezákonnými zásahy Finančního ředitelství v Ostravě a Ministerstva financí, spočívajícími ve vedení tvrzeně nezákonných správních řízeních vedených pod sp. zn. 13708/06-15 a sp. zn. 13708/06-16 a všech úkonech učiněných v těchto řízeních. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 25. 7. 2007, čj. 22 Ca 235/2007 - 40, vyloučil žalobu ve vztahu k Ministerstvu financí k samostatnému projednání a rozhodnutí a usnesením ze dne 16. 8. 2007, čj. 22 Ca 261/2007 - 24 vyloučenou věc postoupil k vyřízení Městskému soudu v Praze.

Podáním ze dne 31. 10. 2007 oznámila společnost EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a. s. (dále jen „EVS“), uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení. EVS uvedla, že žalobce se svou dceřinnou společností (jejímž právním nástupcem se později stal) zneužil svého hospodářského postavení a zneužil existenční závislosti ocelářské výroby společnosti (jejímž právním nástupcem se stala EVS) na těchto dodávkách, aby získal nepřiměřený hospodářský prospěch. EVS má zato, že žalobcem tvrzený nezákonný zásah souvisí s řízeními, k nimž dala podnět oznámením odpovídajících skutečností s podnětem k provedení cenové kontroly.

EVS se domnívá, že s výsledky správních řízení, jejichž zákonnost je napadena v soudním řízení, souvisí otázka, zda je EVS povinna strpět protiprávní jednání žalobce. Právní sféra EVS je pak dotčena, neboť výsledek soudního řízení může ovlivnit konečnou podobu platebních závazků z její strany, bude mít vliv na současné a možná i budoucí dodavatelsko odběratelské vztahy mezi ní a žalobcem a může mít vliv i na další soukromoprávní vztahy jako např. otázky náhrady škody.

Dále EVS uvedla, že výsledek soudního řízení může mít vliv i na řízení vedená Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 27 Cm 14/2004 a 7 Cm 57/2005, ve kterých mj. společnost OSINEK, a. s., uplatňuje proti žalobci peněžité nároky vyplývající z předražování tekutého

surového železa. Společnosti EVS se výsledek uvedených řízení dotýká z důvodu ukončení tzv. tollingového vztahu mezi ní a společností OSINEK, a. s.

Konečně pak EVS uvedla, že s ní jako s osobou zúčastněnou na řízení jednal i Krajský soud v Ostravě v rámci souvisejícího řízení vedeného pod sp. zn. 22 Ca 275/2006.

Městský soud usnesením ze dne 5. 11. 2007, čj. 5 Ca 277/2007 - 48, rozhodl, že EVS není osobou zúčastněnou na řízení. Dovedil přitom, že § 34 odst. 1 s. ř. s. dopadá pouze na řízení, v jehož rámci je napadáno rozhodnutí správního orgánu a na řízení proti nečinnosti správního orgánu. V řízení na ochranu před nezákonným zásahem je podle městského soudu pojmově vyloučeno, aby někomu bylo přiznáno postavení osoby zúčastněné na řízení.

Poukazuje-li EVS na řízení vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 Ca 175/2006, není podle městského soudu zřejmé, zda se jedná o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, nebo o řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem.

EVS (stěžovatelka) napadla usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nesprávné posouzení právní otázky soudem. Stěžovatelka vytkla městskému soudu formalistický výklad § 34 s. ř. s. Městský soud se podle stěžovatelky zastavil u zužujícího gramatického výkladu, aniž by zohlednil systematiku soudního řádu správního, logické argumenty, zejm. *reductio ad absurdum*, účel institutu osoby zúčastněné na řízení a konkrétní okolnosti posuzované věci.

Stěžovatelka tvrdí, že neexistuje věcný rozdíl mezi řízením proti rozhodnutí správního orgánu a proti zásahu takového orgánu, který by odůvodňoval vyloučení použití institutu osoby zúčastněné na řízení v druhém jmenovaném typu řízení. Postup správního orgánu se může dotknout subjektivních práv osob bez ohledu na formu, kterou se děje a bylo by absurdní, kdyby na volbě formy ze strany správního orgánu záleželo, zda se bude v navazujícím soudním řízení aplikovat institut osob zúčastněných na řízení. Navíc je hranice mezi rozhodnutím a jiným zásahem neostrá a dynamická.

Podle stěžovatelky se tyto výtky projevují zejm. v posuzované věci, kdy žaloba směřuje proti nezákonnému zásahu představovanému vedením správních řízení a je tedy nepřipustná (§ 85 s. ř. s.). Žalobce má totiž možnost domáhat se ochrany v řízení o žalobě proti rozhodnutím vydaným v napadaných správních řízeních, což ostatně u městského soudu také činí – řízení jsou vedena pod sp. zn. 9 Ca 230/2007 a 9 Ca 231/2007. Byla-li by ovšem žaloba projednána, není pro stěžovatelku z hlediska dopadu do jejích práv rozdíl mezi žalobou proti zásahu a žalobou proti správnímu rozhodnutí.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2007, čj. 8 Aps 8/2007 - 90, kterým jí Nejvyšší správní soud přiznal postavení osoby zúčastněné na řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Správní orgán nerozhodoval o právech a povinnostech stěžovatelky, její veřejná subjektivní práva nebyla dotčena, a stěžovatelce proto není možné přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení.

Žalobce rovněž navrhl zamítnutí kasační stížnosti. V řízení o ochraně před nezákonným zásahem se jedná o právech a povinnostech orgánu, který nezákonný zásah provedl a dotčeného subjektu, jemuž byl zásah adresován – z povahy věci je nezákonný zásah vždy adresován konkrétnímu subjektu nebo více subjektům. Osoby, které nejsou adresáty zásahu, jím mohou být

dotčeny pouze nepřímo a zprostředkovaně. Výsledkem řízení o ochraně před nezákonným zásahem pak může být vyslovení zákazu, aby příslušný orgán pokračoval v provádění zásahu. V posuzovaném řízení není napadáno žádné rozhodnutí a žalobce se nedomáhá vydání jiného rozhodnutí, nejsou tedy splněny podmínky pro aplikaci § 34 s. ř. s. Žalobce rovněž podotkl, že by stěžovatelka nesplnila podmínky pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení ani v případě žaloby proti rozhodnutí, protože neprokázala své dotčení.

K doplnění kasační stížnosti žalobce uvedl, že Nejvyšší správní soud citovaným rozhodnutím ve věci sp. zn. 8 Aps 8/2007 nepřiznal stěžovatelce postavení osoby zúčastněné na řízení, ale pouze se k jejímu postavení vyjádřil. Jako s osobou zúčastněnou na řízení začal totiž se stěžovatelkou jednat již Krajský soud v Ostravě v řízení vedeném pod sp. zn. 22 Ca 235/2007. Navíc žalobce uvedl, že nesouhlasí s hodnocením materiální podmínky přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení, provedeném Nejvyšším správním soudem, který vycházel pouze z tvrzení stěžovatelky, zkrslujícího vztah stěžovatelky k řízení vedenému s žalobcem.

Nejvyšší správní soud se otázkami, které zkoumá v nyní posuzované věci, již dříve zabýval. V rozhodnutí ze dne 18. 12. 2007, čj. 8 Aps 8/2007 - 90 (www.nssoud.cz), konstatoval, že „společnost ... měla právo přihlásit se do řízení, byť i ve fázi kasačního řízení, neboť zákon nestanoví lhůtu či část řízení, do nichž lze tohoto institutu využít (srov. § 34 za použití § 120 s. ř. s.). Formální podmínku účasti splnila tím, že se do řízení přihlásila a tvrdí dotčení na svých právech. Nejvyšší správní soud pak dospěl k závěru, že je splněna i materiální podmínka její účasti, neboť předmětem soudního řízení je posouzení stěžovatelem namítaného nezákonného zásahu spočívajícího ve vedení nezákonných správních řízení a ve všech úkonech učiněných v těchto řízeních, které se týkají porušení cenových předpisů stěžovatelem, resp. jeho právním předchůdcem, ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení a zneužití její existenční závislosti na předmětných dodávkách.“

V nyní posuzované věci dospěl osmý senát při předběžné poradě k právnímu názoru odlišnému od svého předchozího názoru a postavil se na stanovisko, že v řízení o ochraně proti nezákonnému zásahu (§ 82 s. ř. s.) nelze uplatnit institut osoby zúčastněné na řízení (§ 34 s. ř. s.).

Řešení předmětné právní otázky je nutné pro další postup v řízení o kasační stížnosti, osmý senát proto rozhodl o předložení věci rozšířenému senátu (§ 17 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení podle rozvrhu práce (www.nssoud.cz). Účastníci mohou namítnout podjatost soudců rozšířeného senátu (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V Brně dne 25. července 2008

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu